

മാണ്. ഇവിടെയും ഫലത്തിൽ അനർഹനും കൈയെടുത്തതും കൈമാറ്റം ചെയ്തതും കൂടുതലോ അർഹരെ പുറന്തള്ളുന്നു.

അഞ്ച്

വർഗീയത

വർഗീയതയെന്ന പ്രതിഭാസത്തെ വസ്തുനിഷ്ഠമായി വിശകലനം ചെയ്യുക എളുപ്പമെങ്കിലും, അത് ആത്മാർത്ഥത കുറഞ്ഞ പ്രക്രിയയായിരിക്കും. കാരണം അതിന്റെ ഒത്ത നടുക്ക് ജീവിക്കുന്ന ഏതൊരിന്ത്യക്കാരനെ സംബന്ധിച്ചും അനുഭവങ്ങളുടെ ആഘാതപ്രത്യാഘാതങ്ങൾ വിഗണിക്കുക വിഷമമാണ്. യുഗങ്ങളായി ഇവിടെ നിലനിൽക്കുന്ന ജാതിവിവേചനം മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിലേൽപ്പിച്ച ക്ഷതം മാഞ്ഞാലും അതിന്റെ കല പിന്നെയും അവശേഷിക്കും. ഇപ്പോഴും മായാതെ നിലക്കുന്ന ചാതുർവർണ്യത്തിനു തുല്യമായ എന്തെങ്കിലും തരംതിരിവ് മറ്റൊരു രാജ്യത്തുമില്ല. കേരളത്തിലാകട്ടെ അതിന് എണ്ണമറ്റ ഉൾപ്പിരിവുകളുണ്ട്. നമ്മുടെ സാമൂഹ്യജീവിതം ഒരു വിശാലവൃത്തത്തിനകത്തുള്ള നിരവധി വൃത്തങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ദേശീയ സ്വാതന്ത്ര്യസമരകാലത്ത് സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭ്യമായാൽപ്പിന്നെ ഇത്തരം സമൂഹദുഷ്ടങ്ങൾക്ക് പൊടുന്നനേ അറുതി വരുത്തുവാൻ കഴിയുമെന്ന് വിശ്വസിച്ചു പോന്നു. മതസ്പർദ്ധ, ജാതിവ്യത്യാസം, വർഗീയത ഇവയെല്ലാം നിയമ

നിർമാണത്തിലൂടെയും, സദാചാരോദ്ബോധനത്തിലൂടെയും തുടച്ചു നീക്കാമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചു. പക്ഷേ, സത്യം മറിച്ചായിരുന്നു. അധികാരക്കൈമാറ്റത്തിന്റെ നിർണായക തീയതി അടുക്കുംതോറും ദേശീയതയ്ക്കിന്റെ പേരിൽ മതവൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ അകറ്റിനിർത്താൻ കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമായി; മാത്രവുമല്ല സ്വാതന്ത്ര്യപ്പലരിയിൽ ഇന്ത്യകണ്ട രക്തക്കുരുതി മതചിന്തയും വിവേചനവും ഇന്ത്യൻ മനസ്സുകളിൽ എത്രമേൽ രൂഢമൂലമായി കിടക്കുന്നുവെന്നതിനു നിദർശനമായി ചമഞ്ഞു.

സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യ ജാതിവിവേചനത്തിനെതിരെ ഉരുവപ്പെടുത്തിയ നിയമനടപടികൾ ഏട്ടിലെ പശുവായവശേഷിച്ചു. ഭാരതീയ മനസ്സിൽ പിഴുതെറിയാൻമേലാത്തവണ്ണം ഒട്ടിപ്പിടിച്ചതാണ് ജാതിചിന്ത. സമഗ്രമായ ദേശീയബോധം ഒരിക്കലും ഇവിടെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടല്ലേ വിദേശികൾ ഓരോവട്ടം ആക്രമിക്കാൻ വന്നപ്പോഴും അവരെ സ്വീകരിക്കാനും സേവിക്കാനും ഇവിടെ ആളുണ്ടായത്! ഇന്ത്യക്കാരിൽ ദേശീയബോധം വളർത്തിയെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ച ഗാന്ധിജിയുടെ കർമ്മപരിപാടികളിൽ പ്രധാനം ജാതിമതഭ്രാന്ത് ഒഴിവാക്കുക എന്നതായിരുന്നു. എന്നിട്ടോ? അദ്ദേഹംതന്നെ വിശ്വാസതീവ്രതയ്ക്ക് ബലിയാടായി.

പിൻനിര സമുദായങ്ങൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസം, ഉദ്യോഗനിയമനം എന്നീ മേഖലകളിൽ സംവരണം ഉറപ്പാക്കുന്ന ഭരണഘടനാനിബന്ധനകൾ മുൻനിരക്കാരുടെയും ഭരണഘടനാവിദഗ്ദ്ധരുടെപോലും വിമർശനത്തിനു വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. ജനാധിപത്യവ്യവസ്ഥയിൽ അനുവദനീയമല്ലാത്ത വിവേചനമാണിതെന്നാണ് വാദം. സാമ്പത്തികാടിസ്ഥാനത്തിൽ വേണമത്രെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നിജപ്പെടുത്താൻ. എത്രയോ നൂറ്റാണ്ടുകളായി സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തികമേഖലയിൽ പുറംപോക്കുകളായി കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട അധഃകൃതരുടെ ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പരിപാടികളെ എതിർക്കാൻ സാമ്പത്തിക പരിഗണന മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നവരുടെ യുക്തിചിന്തയ്ക്കെന്തോ തകരാറുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും തൊഴിലിന്റെയും മേഖലകളിൽ മാത്രം വിവേചനം ഒഴിവാക്കിയാൽ മതിയോ? സമ്പദ്വിതരണരംഗത്തും വേണ്ട വിവേചനരാഹിത്യം? സംവരണനിയമത്തെ എതിർക്കുന്നവർ അതിനു തയ്യാറാണോ? ഇന്നലെ വരെ ആർത്തന്മാരും ആലംബഹീനരുമായി ചുരുണ്ടുകൂടിയവർ സ്വാശ്രയശീലത്തിലേക്ക് കുതിക്കുന്ന പ്രവണത ഇന്ന് ലോകത്തെമ്പാടും കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ ഗതിവികാസം ഭാവിയിലും തുടരുന്നതാണ് സൂചന. യുഗങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചിതമായ പാപഭാരം ഒരു സുപ്രഭാതത്തിൽ കഴുകിക്കളയാവുന്നതല്ലല്ലോ. അതെന്തായാലും, ജാതിയുടെ മേൽക്കോയ്മ സമൂഹത്തിലേല്പിച്ച ആഘാതങ്ങൾ ദുരീകരിക്കാതെ ജനാധിപത്യവും സോഷ്യലിസവും നടപ്പിലാവുകയില്ല. അതിനാൽ ജനാധിപത്യവും സോഷ്യലിസവും സ്ഥാപിതമാകാൻ ജാതിവ്യവസ്ഥയെ തകർക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. ഇന്ത്യയിൽ ജാതിയുടെ നുഴഞ്ഞുകയറ്റം സാമൂഹ്യതലത്തിൽ മാത്രമല്ല, സാമ്പത്തികം, സാംസ്കാരികം തുടങ്ങിയ സമസ്തമേഖലകളിലും അനുഭവപ്പെടുന്നുണ്ട്. “ഇന്ത്യയിൽ നിലനിന്ന വർണാശ്രമമാണ്, നാസിസത്തിനുപോലും താത്ത്വികപശ്ചാത്തലം നല്കിയതെന്ന അഭിപ്രായക്കാരുണ്ട്. ആര്യസംജ്ഞയും സ്വസ്തികയും മാത്രമല്ല, ജനനത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി, ജനങ്ങൾ ഉയർന്നവരും താഴ്ന്നവരുമാണെന്ന സങ്കല്പവും നാസി

കൾ സ്വീകരിച്ചത് ഇന്ത്യയിൽനിന്നാണത്രെ. എങ്കിൽ ജാതിയോളം ജനാധിപത്യവിരുദ്ധമായ മറ്റൊന്നില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ വിഷമമില്ല.”

നിയമത്തിനു മുമ്പിൽ സമസ്ത പൗരന്മാരുടെയും സമത്വവും അവകാശങ്ങളും മൗലികസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളും ഭരണഘടന ഘോഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, പ്രയോഗത്തിൽ അവയ്ക്ക് നിലനില്പില്ലാത്ത അവസ്ഥയാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. കുടുംബം, ജാതി, സമുദായം എന്നിവയോടുള്ള കൂറു കണക്ക് അഗാധ സ്പർശികളായ വാസനകൾ മരിക്കാതെ, പ്രായപൂർത്തി വോട്ടവകാശം ലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കുകയില്ല. പാർട്ടിയിലെ അണികളോടുള്ള പക്ഷപാതം, സ്വന്തം ജാതിയോടും സമുദായത്തോടുമുള്ള പ്രത്യേകാഭിമുഖ്യം, ഇവയെല്ലാം വച്ചുപുലർത്തുന്ന നേതൃത്വം ജനാധിപത്യത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് യോജിച്ചതല്ല. സമുദായത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പഴഞ്ചൻ ധാരണകൾ കൈവെടിയുകയും പൗരാവകാശങ്ങളോടും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളോടും ബാധ്യതകളോടും കൂടിയ രാഷ്ട്രീയ ഘടകങ്ങളായി സമുദായത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുകയുമാണ് ഗതൃന്തരം. ഈ രൂപപ്പെടുത്തലിലാണ് വർഗീയത ഇന്നാട്ടിലെ ജനാധിപത്യത്തിന് ഏറ്റവും വലിയ വെല്ലുവിളിയാകുന്നത്. സാർവത്രികമായ വോട്ടവകാശം വർഗീയതയുടെ വിനാശോപാധിയാണെങ്കിലും, അത് വേണ്ടത്ര ഫലദായകമാകുന്നില്ല. ജനാധിപത്യവും വർഗീയതയും പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ സിദ്ധാന്തങ്ങളാണ്. ജനാധിപത്യം ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത് സ്വാതന്ത്ര്യം, സമത്വം, സാഹോദര്യം എന്നിവയെങ്കിൽ അസമത്വം, അനൈകമത്യം, പ്രത്യേകാവകാശം എന്നിവയാണ് വർഗീയതയിൽ ലീനമായ തത്ത്വങ്ങൾ.

ഇന്ത്യയിൽ ഏറക്കുറെ എല്ലാവരുടെയും മനസ്സിൽ വർഗീയതയുടെ ബീജം ഉറിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ടല്ലേ അന്യപ്രശ്നങ്ങൾ സമീപിക്കുമ്പോൾ പ്രകടിപ്പിക്കാറുള്ള വസ്തുനിഷ്ഠതയും സമചിത്തതയും ഈ പ്രശ്നത്തെ സമീപിക്കുമ്പോൾ നമുക്ക് പുലർത്താൻ കഴിയാതെപോകുന്നതും? സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം വർഗീയതയുടെ ദുഷ്ടം തുടച്ചുമാറ്റാൻ കഴിയുമെന്ന അടിസ്ഥാനരഹിത ശുഭാപ്തിവിശ്വാസവും, അത് ഭാരതീയരുടെ മനസ്സിൽ വൈകാരികമായി എത്രമാത്രം ഇഴുകിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഗ്രഹിക്കാൻ ശ്രമിക്കാത്തതുകൊണ്ട് സംജാതമായതായിരുന്നു. മറ്റെല്ലാ സാമൂഹ്യ ദുഷ്ടങ്ങളെയുംപോലെ ജാതിയും ജാതിവ്യവസ്ഥയും അവയുടെ ഉത്പന്നമായ വർഗീയതയും സായിപ്പിന്റെ തലയിൽ വച്ചുകെട്ടി എല്ലാറ്റിനും പരിഹാരമരുളുന്ന ഒറ്റമൂലികയായി സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പൊക്കിക്കൊട്ടി. സ്വാതന്ത്ര്യം അർത്ഥവത്താകണമെങ്കിൽ ഈ വക ദുഷ്ടങ്ങൾ തികച്ചും പരിഹരിച്ചേ മതിയാകൂ എന്നു വാദിക്കുകയും അതിനായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത വ്യക്തികളെയും നേതാക്കന്മാരെയും പ്രസ്ഥാനങ്ങളെയും ദേശീയവാദികൾ പൂർത്തോടെയും അവജ്ഞയോടെയുമാണ് വീക്ഷിച്ചത്. ശക്തനുംമുടക്കികളായി അവർ വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. അക്കൂട്ടരുടെ പ്രവർത്തനക്രമങ്ങൾ അസൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേക്കുള്ള വഴികാട്ടികളായിരുന്നുവെന്ന് ദേശീയവാദികൾ കരുതിയില്ല. സായിപ്പു കെട്ടുകെട്ടിയാൽപ്പിന്നെ സാധാരണക്കാരുടെ കാര്യം നമുക്ക് പരിഹരിക്കാം എന്നായിരുന്നു അവരുടെ ചിന്ത. നാം നാടിന്റെ യജമാനന്മാരാവുന്നതോടെ നാടിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെല്ലാം സ്വയമേവ അലിഞ്ഞില്ലാതാവുമെന്ന വിശ്വാസത്തിന് അന്ന് ഏറെ പ്രചാരം ലഭിച്ചു.

അങ്ങനെ പ്രശ്നത്തെ ലഘൂകരിച്ചു കണ്ടവർ അധികാരത്തിലെത്തിയ പ്ലോൾ താഴെക്കിടക്കാർക്ക് സംവരണം, വിദ്യാഭ്യാസസൗകര്യങ്ങൾ, സാമ്പത്തികസഹായം എന്നിവ വച്ചുനീട്ടി അവരെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു വരാൻ ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ജാതിബോധവും വൈരാഗ്യവും ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതിന് ആ നടപടികൾ എത്രമാത്രം ഉതകി? അത്രയേറെ ഔദാര്യങ്ങൾ നിലവിലിരിക്കുമ്പോഴും എന്തുകൊണ്ട് അവയുടെ ഉപഭോക്താക്കളായ ഹരിജനങ്ങൾ അന്യമതങ്ങളിലേക്ക് ചേക്കേറുന്നു? ഹിന്ദുമതത്തിൽ തുടർന്നാൽ തങ്ങൾക്ക് രക്ഷയില്ലെന്ന അപകർഷബോധം അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ തുടർക്കുമയാണ് മതപരിവർത്തനം. ഇന്ത്യയിലെ ഹരിജനങ്ങൾ പല പല ഘട്ടങ്ങളിൽ മതപരിവർത്തനത്തിന് വിധേയരായിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ ആയിരക്കണക്കിൽ പേർ മുസ്ലീം-ക്രിസ്ത്യാനി മതങ്ങളിൽ അഭയം തേടിയെത്തി. തന്റെ ശ്രമങ്ങൾ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി അടയുന്നില്ലെന്നും, ഹിന്ദുമതത്തിൽ ഹരിജനങ്ങൾക്ക് രക്ഷയില്ലെന്നും കണ്ട്, ലക്ഷക്കണക്കിൽ അനുയായികളോടൊപ്പം ബുദ്ധമതം സ്വീകരിക്കുകയാണുണ്ടായത്. അതു നടന്നതോ സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തര ദശയിലും. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിർണായക പങ്കുവഹിച്ച അംബേദ്കർക്ക്, ഭരണഘടനയിൽ എഴുതിച്ചേർത്ത വാഗ്ദാനങ്ങളും സൗജന്യങ്ങളും, തന്റെ കൂട്ടക്കാർക്ക് യഥാർത്ഥസ്വാതന്ത്ര്യം നേടിക്കൊടുക്കുകയില്ലെന്ന് തോന്നിയിരിക്കണം. ആ വിപര്യയം തുടരുന്നതുകൊണ്ടല്ലേ മതപരിവർത്തനപ്രക്രിയ ഇന്നും പതിതരെ ആകർഷിക്കുന്നത്?

ഒരു വശത്ത് ജാതിതിരിവിനെതിരെ ശബ്ദം ഉയർത്തപ്പെടുമ്പോൾതന്നെ മറുവശത്ത് ഏറക്കുറെ മാഞ്ഞുപോയ ഉപജാതി രാഷ്ട്രീയം കൂടുതൽ വീറോടെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുന്ന കാഴ്ചയും നാം കാണുന്നുണ്ട്. ഇത് ആരോഗ്യകരമായ പ്രവണത അല്ല എന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇന്ത്യയുടെ പുരോഗതിക്ക് ഒരുപക്ഷേ സാമ്പത്തികരംഗത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കാൾ ഊന്നൽ നൽകേണ്ടത് ജാതിയുടെ മണ്ഡലത്തിലാണ്. ജാതിവ്യവസ്ഥയുടെ നിർമാർജ്ജനം രാഷ്ട്രപുനർനിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവശ്യം പാലിക്കേണ്ട നടപടിയാണ്. ജാതിവിഷം അഥവാ വർഗീയതയെന്ന വിപത്ത് ഹൈന്ദവസമുദായത്തെ മാത്രം ബാധിക്കുന്ന ഒന്നാകയാൽ ആ സമുദായത്തിൽ മൗലികമായ മാറ്റങ്ങൾ വരാത്തീടത്തോളം ഈ നാടിന്റെ ദേശീയസ്വാതന്ത്ര്യം സുരക്ഷിതമല്ല.

നമ്മുടെ സാഹിത്യകാരന്മാർ വളരെ അകന്നുനിൽക്കുന്നു. വാക്യം രസാത്മകമാകണമെങ്കിൽ ശബ്ദരൂപബോധം അളവറ്റുണ്ടായേ തീരൂ. ശബ്ദരൂപങ്ങളുടെ കറയറ്റ കലാശില്പങ്ങളുമായി അകന്നു നിൽക്കുന്ന വാഗ്ഭടന് എത്രത്തോളം വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടെ തന്റെ ആയുധങ്ങളുപയോഗിക്കാൻ സാധിക്കും?" ഇക്കാര്യത്തിലും കേരളം പിന്നോക്കാവസ്ഥയിൽതന്നെയാണ്. നിർമാണകലയെയെന്നപോലെ നിരൂപണകലയെയും ഈ കുറവ് ഹാനികരമായി സാധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ബാഹ്യബന്ധങ്ങളുട് ആത്മാവിഷ്കരണത്തിന് കഴിവു വേരുകൾ ജീർണിക്കുമെന്നപോലെ അന്തഃസത്തയിലേക്ക് ആണ്ടിറങ്ങാനുള്ള ഉപാധികളില്ലാത്ത തടിയും ചെടിയും വാടിക്കരിയും. അംഗോപാംഗ വൈകല്യമില്ലാത്ത സംവിധാനക്രമത്തിലൂടെ ആത്മചൈതന്യവത്കൃതമായ ഉദ്ഗ്രഥനത്തിലേക്ക് മുന്നേറുകയാണാവശ്യം.

ആറ്

വിചാരവിപ്ലവം

പ്രകൃതിയിലുള്ള പ്രതിഭാസങ്ങൾക്കെല്ലാം പൊതുവായി കാണുന്ന ഗുണവിശേഷമാണ് ആശ്ലേഷണവിശ്ലേഷണഭാവം. പ്രസ്തുതഗുണവിശേഷം പരമാണ് മുതൽ പരമപ്രപഞ്ചംവരെയുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളുടെ ജീവവ്യവസ്ഥ നിർണയിക്കുന്നു. മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചും ഇതു വാസ്തവമാണെന്നു മാത്രമല്ല, ഇതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഗ്രാഹ്യശക്തിയും ഇതു വികസിപ്പിക്കാനുള്ള കഴിവും മനുഷ്യനിലാണ് കൂടുതൽ പ്രകടം. ആ ചുറ്റുപാടിലായിരിക്കണം മനുഷ്യന്റെ ചിന്താശീലത്തിന്റെ ഉത്പത്തി. ഉദ്ഗ്രഥനാപഗ്രഥനരീതി ചിന്തയ്ക്ക് സഹായകമെങ്കിലും ചിലപ്പോൾ അത് ചിന്താപരമായ കുഴപ്പങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപഗ്രഥനത്തിലൂടെ വേർതിരിച്ചെടുക്കപ്പെട്ട അംശങ്ങൾ സമഗ്രസത്തയായി തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടതാണ് ഈ വക കുഴപ്പങ്ങൾക്ക് കാരണം. ഉദാഹരണമായി ആശയവാദം, വസ്തുവാദം എന്നീ തത്ത്വവീക്ഷണങ്ങളെ പരിഗണിക്കാം.

പ്രത്യയശാസ്ത്രപരമായി ആശയവാദവും വസ്തുവാദവും വിചാരലോകത്തിൽ സ്പഷ്ടമായ ചേരിതിരിവുകൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേവലാശയവാദികളും ശുദ്ധഭൗതികവാദികളും എക്കാലത്തും സഹവർത്തിത്വത്തിനിടംകൊടുക്കാതെ സമരത്തിൽ മുഴുകിയിട്ടുള്ളതായി കാണാം. ഒരു കണക്കിൽ മനുഷ്യചിന്തയുടെ ഇന്നുവരെയുള്ള ചരിത്രം ആശയവാദികളും വസ്തുവാദികളും തമ്മിൽ നടത്തിയ സന്ധിയില്ലാസമരത്തിന്റെ ചരിത്രമാണ്. എന്നാൽ വസ്തു, ചൈതന്യം എന്ന് വേർതിരിക്കപ്പെട്ട രണ്ടു ഭൂതങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് അണ്ഡകടാഹമെന്ന പൂർവപക്ഷം, ഐൻസ്റ്റൈൻ സാപേക്ഷികസിദ്ധാന്തം ആവിഷ്കരിച്ചതോടെ അടിസ്ഥാനരഹിതമെന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടു. ഉണ്മയിൽ വസ്തുവും ചൈതന്യവും ഒന്നുതന്നെയാണെന്നും വസ്തു അതിന്റെ പിണ്ഡാവസ്ഥ പരിത്യജിച്ച് വെളിച്ചത്തിന്റെ വേഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ നാം അതിനെ ചൈതന്യമായും, ചൈതന്യം ഘനീഭവിച്ച് അലസമായി അതിന്റെ പിണ്ഡം നിർണയിക്കാൻ കഴിയുമ്പോൾ നാം അതിനെ വസ്തുവായും അറിയുന്നുവെന്ന് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതോടെ ആശയ (ചൈതന്യ) വസ്തു

വഞ്ചകനും ചൂഷകനുമായിട്ടാണ് അവൻ സ്വായത്തമായ ചിന്താശക്തിയും സാമാന്യബുദ്ധിയുമാണ് എന്നും ഒരു പക്ഷമുണ്ട്. ചിന്താപരമായ സിദ്ധികളാണ് ഇന്നത്തെ ദുരിതാവസ്ഥയ്ക്ക് കാരണമായതെന്നും പരിഷ്കാരം വരാതിരുന്നെങ്കിൽ പൊറുതിയോടെ കഴിയാമായിരുന്നുവെന്നും ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുന്ന ചിലർ നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇന്നുമുണ്ട്. അണുബോംബ് ഹിരോഷിമയിലെയും നാഗസാക്കിയിലെയും, ബഹുസഹസ്രം നിരപരാധികളെ കൊന്നൊടുക്കിയപ്പോൾ തീവ്രമായ മനുഷാക്ഷിക്ക് അറിയാത്ത വിധേയരാകാതെ അണുബോംബിന്റെ അപാരസാധ്യതകളെക്കുറിച്ച് ഉറപ്പും കൊള്ളുകയും ഉറക്കെ പ്രകീർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത ശാസ്ത്രകാരന്മാരും ചിന്തകരും രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകരും ഭരണപടക്കളും ഒക്കെ ഇതിനുദാഹരണം.

ആശയക്കുഴപ്പം എല്ലാ കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഇന്ന് അത് മുർദ്ധന്യാവസ്ഥയിലാണ്. പ്രസംഗവേദിയിൽ അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുകയില്ലെങ്കിലും വ്യക്തിഗത ആരായലിൽ സുവിദിത ചിന്തകനും, പ്രാമാണികനായ ശാസ്ത്രജ്ഞനും, വിപ്ലവകാരിയായ ഭരണപടവും, തത്ത്വഭ്രാന്തന്മാർ പോലും ഏറ്റുപറയുന്ന ഒന്നാണ്, താൻ ആകപ്പാടെ കുഴപ്പത്തിലാണ് എന്നത്. കേവലമൊരു വ്യക്തിയുടെയോ കക്ഷിയുടെയോ ആദർശസംഹിതയുടെയോ അപര്യാപ്തതയല്ല ഈ കുഴപ്പത്തിന് ഹേതു. സമസ്തമണ്ഡലങ്ങളെയും ബാധിച്ചിട്ടുള്ള വെളിച്ചത്തിന്റെ പോരായ്മയാണ്. അന്ധകാരഗർഭത്തിന്റെ വക്കത്തു നില്ക്കുന്ന ഇന്നത്തെ മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ മുറവിളി കൂടുതൽ വെളിച്ചത്തിനുവേണ്ടിയാണ്. വെളിച്ചത്തിലേക്ക് കൺമിഴിക്കാൻ സഹായമരുളുന്നത് നവോത്ഥാനം. പൗരോഹിത്യം, അപലപനീയം എന്നുവെച്ച് പഴയ ബ്രാഹ്മണപൗരോഹിത്യത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് അബ്രാഹ്മണപൗരോഹിത്യം അവരോധിച്ചാൽ പ്രശ്നപരിഹാരമാകുമോ? സങ്കല്പങ്ങളെക്കാളൊക്കെ കടുത്തതും വേദനാജനകവും അഭിമുഖീകരിച്ചേ പറ്റൂ എന്ന നിലയിൽ സുശക്തവുമാണ് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ. പ്രവർത്തനരംഗങ്ങളിലെല്ലാം പഴയ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ദുഷ്ടങ്ങൾ ചേർന്നതും പുതിയതിന്റെ ഗുണാംശങ്ങൾ വേണ്ടത്ര പ്രകടമാകാത്തതുമായ സ്ഥിതിവിശേഷത്തിന്റെ ഒത്ത നടക്കാണ് ആധുനിക മനുഷ്യൻ. അതുതന്നെ ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളുടെ നിദാനവും.

കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ മാവേലി പണ്ടേ കണ്ട മാലോകരെല്ലാരുമൊന്നുപോലെ എന്ന മനോഹരദർശനം സാക്ഷാത്കൃതമായിട്ടുള്ളത് ഒരേ അളവിൽ മതഭ്രാന്ത്, വർഗീയത, അവസരവാദം, അധികാരമോഹം, അഴിമതി എന്നിവ വച്ചുപുലർത്തുന്ന കേരളസമൂഹത്തിൽ ആരും മറ്റൊരാളേയും ഒന്നിലും കവച്ചുവെക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ടാണ്. 'മതമേതായാലും ശരി, മനുഷ്യൻ നന്നായാൽ മതി' എന്ന ശ്രീനാരായണഗുരുവിന്റെ അനുശാസനം മതമേതായാലും മനുഷ്യനേതായാലും മലയാളമണ്ണിൽ ഒന്നും നന്നാവാനിടയില്ലെന്നു വരെ നാം വികൃതമാക്കി. ഉള്ളറക്കുത്തിയ ഈ സമൂഹത്തിനു പുത്തനുയിരേകാൻ ദുഷിച്ച പാരമ്പര്യത്തെ തുഞ്ചിച്ച് പുതിയ തുടക്കത്തിനു വെമ്പുന്ന ഒരു നവീന തലമുറ കേരളത്തിൽ വളർന്നു വരേണ്ടതുണ്ട്. ഭാവി കേരളത്തിന്റെ രൂപഭാവങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കാൻ ഊക്കും ഊറ്റവും ഉദ്ദേശ്യശുദ്ധിയുമുള്ളവരായിരിക്കണം അവർ. ഇതേവരെ താലോലിച്ചുപോന്ന പാരമ്പര്യത്തിന്റെ പെരുത്ത ഭാരമിറക്കിച്ച് ഒരു ചുവടുമാറ്റം

ത്തിനു തയ്യാറായി യുവ പുരുഷാന്തരത്തിൽ ഒരു നൂനപക്ഷമെങ്കിലും ഇറങ്ങി വന്നാൽ ദുസ്സഹസാഹചര്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള മോചനത്തിന്റെ പ്രാരംഭം കുറിക്കപ്പെടും. "ഒരു തലമുറയുടെ തുടക്കം ഒരു നവോത്ഥാനമാണ്. അന്വേഷണത്തിൽനിന്നും പഠനത്തിൽനിന്നും സംസിദ്ധമായ പുതിയ അറിവും അതിലൂടെയുള്ള പാരമ്പര്യനിഷേധവും തമ്മിലും അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന യാതനയും നവോത്ഥാനത്തിന്റെ കൂടപ്പിറപ്പുകളാണ്. ആത്മാർപ്പണത്തിന് കഴിവുള്ള മനുഷ്യർക്കേ നവോത്ഥാനപ്രസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അർഹതയുള്ളൂ."

പരിവർത്തനം ഈ ലോകത്തിലെ സൂക്ഷ്മവും സ്ഥൂലവുമായ സകല മാന വസ്തുക്കളെയും ബാധിക്കുന്ന നിയമവും നിർണായകശക്തിയുമാണ്. പ്രാചീന മനുഷ്യന്റെയും ഇന്നത്തെ മനുഷ്യന്റെയും ഇടയ്ക്ക് മാറ്റത്തിന്റെ എണ്ണമറ്റ കണ്ണികൾ നീണ്ടുകിടക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യകാലത്ത് വെറും പദാർത്ഥമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടുവന്ന വെള്ളത്തിൽനിന്ന് വിദ്യുച്ഛക്തിയെന്ന ശക്തി ഉത്പാദിപ്പിക്കാമെന്ന് കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടതോടെ ആ പദാർത്ഥത്തിൽ ഒളിഞ്ഞിരുന്ന ശക്തി തെളിഞ്ഞു. വെള്ളത്തിൽനിന്നെന്നകണക്ക് മനുഷ്യനിൽനിന്നും ശക്തി ഉത്പാദിപ്പിക്കാൻ കഴിയും; കഴിയുന്നുണ്ട്. ആ ശക്തിയാണ് അന്യജീവികളിൽനിന്നും പദാർത്ഥങ്ങളിൽനിന്നും വ്യതിരിക്തമായ വ്യക്തിത്വം മനുഷ്യന് നൽകുന്നത്. ചിന്താശക്തിയാണ് ആ ശക്തി. അത് അനുദിനം വികസിച്ചു വരികയാണ്; മനുഷ്യചരിത്രത്തെ മാറ്റിമറിക്കാൻ കെൽപുറ്റതാണ് അതിന്റെ പ്രവർത്തനഫലങ്ങൾ. വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള സൗകര്യക്കുറവും ജീവിതസമരത്തിലുള്ള ബദ്ധപ്പാടും കാരണം എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും ഒരേ അളവിൽ ചിന്താശക്തി വികസിപ്പിക്കുവാൻ അവസരം കിട്ടുന്നില്ല.

മനുഷ്യവർഗത്തെ സ്തംഭനത്തിന്റെ വക്കിലോളം എത്തിച്ച എത്രയോ സങ്കീർണ്ണപ്രശ്നങ്ങൾ കാലാകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയെ തരണം ചെയ്തു മുന്നേറാൻ മനുഷ്യന് കഴിഞ്ഞു. സ്ഥാപിതസമ്പ്രദായങ്ങളും ആശയ സംഹിതകളും മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പുരോഗമനം തടയാൻ മുതിരുമ്പോഴൊക്കെ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ മറികടക്കാനുള്ള തന്ത്രം മനുഷ്യൻ മെന്നഞ്ഞെടുക്കുകയും പഴമയുടെ ചങ്ങലക്കെട്ട് പൊട്ടിച്ചെറിഞ്ഞ് പുതിയ പന്ഥാവുകൾ കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കാലംചെന്ന വ്യവസ്ഥിതികളെയും തത്ത്വശാസ്ത്രങ്ങളെയും വിശകലനവിധേയമാക്കിക്കൊള്ളാവുന്നതുകൊണ്ട്, തള്ളേണ്ടതു തള്ളി നവീനമൂല്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും അവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജീവിതരീതി ആവിഷ്കരിക്കുകയുമാണ് പതിവ്. മുഖ്യവെ നത്തെക്കാളും സമുജലവും ഊർജസ്വലവുമായ ഒരു വിചാരവിപ്ലവം ഇന്നാ മുൻസ്ഥിതിയാണ് വിചാരവിപ്ലവം. നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ആവശ്യകത അറിഞ്ഞാദരിക്കുന്നവരുടെയും അതിന്റെ ആവിർഭാവത്തിന് സംഭാവന ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയും സാധ്യതയും ഉള്ളവരുടെയും സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുന്നതോടൊപ്പം വിചാരവിപ്ലവം ത്വരിതപ്പെടും. വെളിച്ചത്തിലൂടെയുള്ള വിപ്ലവം മാത്രമേ സാർവത്രികമായ പരിവർത്തനം ഉരുവാക്കുകയുള്ളുവെന്ന് ബോധ്യമുള്ളവരായിരിക്കണം ആ വ്യക്തികൾ. നിലവിലുള്ള കെട്ടുപാടുകളിൽനിന്ന് സ്വതന്ത്രരായി ചിന്തിക്കാൻ കെൽപുള്ളവർ. "മനുഷ്യനാണ് എന്തിന്റെയും മാനദണ്ഡമെന്ന മഹത്തായ ആശയം തികച്ചും മനസ്സിലാക്കിയ ഈ മനുഷ്യരാകട്ടെ,

പ്രപഞ്ചത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന തത്ത്വചിന്തകന്മാരും, പരിവർത്തിപ്പിക്കുന്ന വിപ്ലവകാരികളും മാനുഷികബന്ധങ്ങളെയും രാഷ്ട്രതന്ത്രത്തെയും വിശിഷ്ടമായ ഒരു സാമൂഹ്യാസ്തിവാദത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന വിദഗ്ദ്ധശില്പികളും ആയിരിക്കും. വിചാരത്തിന്റെയും വികാസത്തിന്റെയും പ്രോജല ദീപയഷ്ടികൾ ഉയർന്നുയർന്ന് ഉരുണ്ടുകൂടുന്ന ഇരുളിന്റെ ചുരുളുകളെ അകറ്റി വെളിച്ചത്തിന്റെ യുഗം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യട്ടെ."

ഏഴ്

സാംസ്കാരിക പ്രതിഭാസം

വിജ്ഞാനവികസനം ഒരു സാംസ്കാരിക പ്രതിഭാസമാണ്; ശാസ്ത്രീയ നിബന്ധങ്ങളോ ആസൂത്രണസമ്പ്രദായങ്ങളോ വൻകിട വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളോ, ഭീമ പദ്ധതികളോ അല്ല. വിജ്ഞാനവികസനത്തിന്റെ അഭാവത്തിലുള്ളവാകുന്ന ഭൗതികപുരോഗതി ഭസ്മാസുരവിസ്മയമായി കലാശിക്കുവാനാണിട. ജ്ഞാനം ശക്തിയാണ്; പക്ഷേ, പിടിച്ചടക്കാനും അമർത്തിവെക്കാനുമാണ് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ അത് വിനാശകരമായി ഭവിക്കും. സംഹാരപരമായ ശക്തിയെക്കാൾ അഭികാമ്യം സൃഷ്ടിപരമായ അജ്ഞാനമാണ്. അന്ധവും സംഭ്രാന്തവുമായ ശാസ്ത്രപുരോഗതിക്ക് സമുലസംഹാരംപോലും നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന അവസ്ഥ സംജാതമായിരിക്കുന്നു. ശാസ്ത്രത്തെ ഒറ്റയ്ക്കെടുത്തു പരിശോധിക്കുന്നപക്ഷം അത് ലക്ഷ്യനിരപേക്ഷവും നന്മതിന്മവിവേചനരഹിതവുമാണ്. ധർമികചിന്ത സന്നിവേശിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോഴാണ് ശാസ്ത്രം ദർശനമായി പരിണമിക്കുന്നത്. മനുഷ്യജീവിതത്തെ പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും പുരോഗമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വിജ്ഞാനമാണ് ലക്ഷ്യമെങ്കിൽ അതിനെ മുൻനിർത്തി ആവിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്ന ഏതു പദ്ധതിയും ധർമികോദ്ദേശ്യപ്രചോദിതമായിരിക്കണം. നൂറ്റാണ്ടുകളായി നമ്മുടെ മനസ്സിൽ കുറുകി കട്ടപിടിച്ച അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും പക്ഷപാതങ്ങളും നിർമാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ ലക്ഷ്യമാക്കാത്ത പദ്ധതികളെല്ലാം നിഷ്പ്രയോജനങ്ങളായിരിക്കും.

വിജ്ഞാനം വികസിപ്പിക്കണമെന്നു പറയുമ്പോൾ നാം ഉദ്ദേശ്യമാക്കുന്നത് ഒരു നവോത്ഥാനപ്രസ്ഥാനം സമാരംഭിക്കണമെന്നാവണമല്ലോ. ദാർശനികവിപ്ലവമാണ് മറ്റെല്ലാ വിപ്ലവങ്ങളുടെയും മുന്നോടി എന്ന പരമാർത്ഥം നാം വേണ്ടപോലെ ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. പോരെങ്കിൽ ദേശീയത്വത്തിന്റെയും സങ്കുചിത സ്വയംപര്യാപ്തതയുടെയും പേരിൽ ചില ദുശ്ശീലങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കുകയുംചെയ്തു. ഇതൊക്കെയാണ് വളരെ നേരത്തേതന്നെ തുടങ്ങിവയ്ക്കേണ്ടിയിരുന്ന നവോത്ഥാന സംരംഭത്തെ നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോയത്. അമൂല്യവും അനന്യസാധാരണവുമായ ആത്മീയ സംസ്കാരത്തിനുമായ ഭാരതത്തിന് എവിടെനിന്നും യാതൊന്നും സ്വീകരിക്കേണ്ടതില്ല, ഈ സംസ്കാരം പുറംനാടുകളിലേക്ക് കയറ്റി അയയ്ക്കുകയാണ് വേണ്ടത് എന്ന ദുർധാരണ നമ്മുടെ ദേശീയബോധത്തിന്റെ ഉപോത്പന്നമാണ്.

നവോത്ഥാനവും വൈയവസായിക പുരോഗതിയും സംസ്കാരപരിഷ്കാരമാതൃകകളും യൂറോപ്പിനെ അഭ്യുതപൂർവമായ ഒരു ദശാവിശേഷത്തിലെ

കലാനിർമാണസ്വാതന്ത്ര്യം അഥവാ കലാകാരൻ അഭിലഷിക്കുന്ന വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യം പ്രതിലോമപരമല്ല. വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ സാമൂഹ്യസ്വാതന്ത്ര്യം സാധ്യമല്ലെന്നാണല്ലോ മാർക്സിസംപോലുള്ള പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. പ്രാരംഭകാലം മുതലേക്കേ പ്രകൃതിക്കെതിരെയുള്ള മനുഷ്യരത്തിൽ മനുഷ്യൻ കലയെ ആയുധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത മത്സരങ്ങൾ സ്വാർത്ഥത്തിന് അടിത്തറ പാകുകയും സാമ്പത്തികവർഗങ്ങൾ ഉയരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ കല ആ ആധിപത്യത്തിനെതിരായും ശബ്ദമുയർത്തി നിലവിലുള്ള കലാസമ്പ്രദായങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളും ദർശിക്കാവുന്നതാണ്.

സാഹിത്യത്തിന്റെയും പുരോഗതിയുടെയും അളവുകോൽ മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ സമഗ്രമായ പുരോഗതിയുടെ മാനമാണ്. മനുഷ്യനിലുള്ള നന്മയെപ്പറ്റി മനുഷ്യതയെന്തെയും ജീവിതമൂല്യങ്ങളെയും കൂടുതൽ സ്വതന്ത്രവും സമൃദ്ധമായ മണ്ഡലത്തിലേക്കുള്ള അവന്റെ പരിണാമത്തെയും പുരോഗമിച്ചുകൂവാനും വികസിപ്പിക്കുവാനും ഉതകുന്ന സാഹിത്യമാണ് പുരോഗമന സാഹിത്യം. എല്ലാവരുടെയും സ്വതന്ത്രവികസനത്തിനുപാധി ഓരോരുത്തരുടെയും സ്വതന്ത്രവികാസമാണ്. സാമ്പത്തിക മേധാവിത്തവും സാംസ്കാരിക നിക്ഷിപ്തതാൽപര്യങ്ങളും രാഷ്ട്രീയ മേൽക്കോയ്മയും മാത്രമല്ല സ്വതന്ത്രവികസനത്തിനു വിലങ്ങായി നിലകൊള്ളുന്നത്; സർവശക്തമായ ആധുനിക സ്റ്റേറ്റുമാണ് അക്കൂട്ടത്തിൽ. സ്റ്റേറ്റിന്റെ പരമാധികാരം പുലർത്തുന്നതിൽ കമ്മ്യൂണിസവും ക്യാപ്പിറ്റലിസവും ഒരുപോലെ നിഷ്കർഷ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഭദ്രതയ്ക്ക് ആവശ്യമാണെന്ന ഒഴികഴിവിന്മേൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഹനിക്കുവാൻ സ്റ്റേറ്റ് തെല്ലും മടിക്കാറില്ല. കലാനിർമാണസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നവർ താത്ത്വികമായി ഫാസിസത്തിന്റെ ചേരിയിലേക്ക് ചേർന്നുനിൽക്കുന്നവരാണ്. മനുഷ്യൻ നിർമിച്ച സ്റ്റേറ്റ് മനുഷ്യന്റെ മേധാവിയാവുകയും, അവൻ അതിന്റെ യാത്രാവിധി നിയന്ത്രണത്തിന് വിധേയനാവുകയും ചെയ്യണമെന്ന തത്ത്വം പുരോഗമനപരമല്ല. അതിശയകരമായ ഉത്പാദനശേഷിയുള്ള മനുഷ്യമസ്തിഷ്കം മനുഷ്യപുരോഗതിക്ക് സഹായമരുളണമെങ്കിൽ അതിന് ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യവും പ്രവർത്തനസ്വാതന്ത്ര്യവും ലഭ്യമാക്കുകതന്നെ വേണം.

എട്ട്

കലാകാരന്മാരും ബഹുജനങ്ങളും

രാഷ്ട്രീയ പാലങ്ങൾക്കായി കാത്തു നിൽക്കാതെയും ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ അവയെ അവഗണിച്ചും ബഹുജനങ്ങളുമായി കലാകാരന്മാർ നേരിട്ടു ബന്ധം സ്ഥാപിക്കണമെന്നാണ് അതിലെ നിർദ്ദേശം. കലാകാരനെതിരെ കലശൽ കൂട്ടുന്ന രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികളെല്ലാം പുറത്തെടുക്കുന്ന അവസാനത്തെ തുരുപ്പുചീട്ട് ബഹുജനങ്ങളാണ്; ബഹുജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയാണ് തങ്ങൾ വാദിക്കുന്നതെന്നത്രെ അവരുടെ നിലപാട്. ബഹുജനം രാഷ്ട്രീയക്കാരുടെ കൂത്തകയല്ല. അങ്ങനെ അവർ കരുതുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആ മിഥ്യാബോധം പൊളിച്ചുകളയേണ്ടതാവശ്യമാണ്. നിർഭാഗ്യവശാൽ കലാകാരന്മാരും ബഹുജനങ്ങളും തമ്മിൽ വേണ്ടത്ര അടുത്തിട്ടില്ലാത്ത പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ അവർ

കിടയിലുള്ള വിടവിൽ ഇടംകോലിട്ട് കൂടുതൽ അകറ്റുകയും ജനങ്ങളെ കലാകാരന്മാരിൽനിന്ന് ഒറ്റപ്പെടുത്തി ഭീഷണിക്ക് വശംവദരാക്കുകയുമാണ് രാഷ്ട്രീയക്കാർ.

ആശയപരമായി സാഹിത്യകാരന്മാരും ബഹുജനങ്ങളും തമ്മിൽ അടുപ്പമുണ്ടെങ്കിലും വ്യക്തിപരമായി ഇരുകൂട്ടരും തമ്മിൽ സമ്പർക്കം കുറവാണ്. ആ രംഗത്തുതന്നെയാണ് രാഷ്ട്രീയക്കാർ കലാകാരന്മാരെ കവച്ചുവയ്ക്കുന്നതും. ഊറ്റം നടിക്കാൻ രാഷ്ട്രീയക്കാരനും ഉഴപ്പൻ കലാകാരനും എന്ന അവസ്ഥ സംജാതമാവാൻ കാരണം മറ്റൊന്നല്ല. പുസ്തകങ്ങളും പത്രങ്ങളും മൂലം കലാകാരന് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ എത്തിച്ചേരാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, വ്യക്തിഗതസമ്പർക്കം ആവശ്യമില്ല, കലാകാരൻ ജനഹൃദയങ്ങളിൽ ആശയങ്ങളിലൂടെ മാത്രം ജീവിച്ചാൽ മതി എന്ന ഒരു ചിന്താഗതി രൂപപ്പെടുത്താൻ അതു കാരണമായിട്ടുണ്ട്.

ഈ പര്യവർത്തിൽ സാഹിത്യകാരന്മാർ ചെയ്യേണ്ടത് മലയാളികളുടെ കലാപരവും സാംസ്കാരികവുമായ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിനെ ഉന്നംവച്ച് ഒരു ഊർജിതപരിപാടിയുമായി മുന്നോട്ട് വരികയാണ്. കലാപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ രാഷ്ട്രീയകക്ഷികളെക്കാൾ കഴിവ് അവർക്കുതന്നെയാണല്ലോ. അഭ്യസ്തവിദ്യർ പൂർണ്ണത്തോടെ വീക്ഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളതും ഇത്തരൂണത്തിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നതുമായ ഒരു സംഗതി ഇന്നാട്ടിൽ അന്യം നിന്നുവരുന്ന പ്രാചീനഗ്രാമ്യകലാരൂപങ്ങൾ പുനരാവിഷ്കരിക്കുകയെന്നതത്രെ. ജനകീയ സാഹിത്യവും ജനകീയകലയും വളർത്താനാഗ്രഹിക്കുന്നവരാരും തന്നെ അവയുടെ കുറ്റിയും വേരും പിഴുതുകളയുന്നതിനല്ല പരിശ്രമിക്കേണ്ടത്; അവയ്ക്ക് പുതുജീവൻ പകരാനാണ്.

പുതുകവികളുടെ തിരഞ്ഞെടുത്ത രചനകൾ ഹരികഥാരൂപത്തിൽ ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിക്കുക, കവികൾതന്നെ സ്വന്തം കൃതികൾ സദസ്സുകളിൽ ചൊല്ലി അവതരിപ്പിക്കുക തുടങ്ങി നിരവധി നൂതനജനസമ്പർക്ക പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. കലാകാരന്മാർ ചെറുസംഘങ്ങളായി ചേർന്ന് ഓരോ പ്രദേശങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് അവിടങ്ങളിലെ ജനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതും സഹായകമായിരിക്കും. നാടകം, ഹരികഥ, പദ്യപാരായണം, പ്രസംഗം, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, വെറും പരിചയപ്പെടൽ, ചിത്രപ്രദർശനം എന്നിങ്ങനെ പല പരിപാടികൾ, അത്തരം സംഗമങ്ങളിൽ നടത്താവുന്നതുമാണ്. മദ്ധ്യവർത്തികളെ ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് കലാകാരന്മാർ ജനങ്ങളുമായി നേരിട്ടു സമ്പർക്കം പുലർത്തുകതന്നെ ലക്ഷ്യം. (ഗോവിന്ദൻ 1949-ൽ വിഭാവന ചെയ്ത ഗ്രാമ്യകലകളുടെ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പ്, കവിസദസ്സുകൾ എന്നിവ പിൽക്കാലത്ത് യാഥാർത്ഥ്യമായല്ലോ.)

ഒൻപത്

കലയിലെ ജനകീയത

ജനകീയ താൽപര്യത്തിനു വിരുദ്ധമായ താൽപര്യങ്ങൾ ഒന്നുതന്നെ തനിക്കുണ്ടായിക്കൂടാ എന്ന ബോധം ഓരോ സാഹിത്യകാരനും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനർത്ഥം കലയുടെ ആന്തരമൂല്യങ്ങളെ ബലികഴിക്കണമെന്നോ അതിനെ പ്രചരണോപാധി ആക്കണമെന്നോ അല്ല, മറിച്ച് കലയുടെ

നിദാനം ജീവിതം, ക്രിയോന്മുഖമായ ജീവിതമായിരിക്കണമെന്നതാണ്. കാലത്തിന്റെ ഗതിയിനിത് കലയെടുത്ത് കൈകാര്യം ചെയ്തവരും സംസ്കാരത്തിന്റെ ദീപയഷ്ടി ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അജ്ഞതയുടെയും അന്ധവിശ്വാസത്തിന്റെയും കാടുപടലങ്ങളെ കരിച്ചുകളഞ്ഞവരും ഇന്നും നമ്മുടെ മാർഗദർശികളായി നിലകൊള്ളുന്നുണ്ട്. ജനങ്ങൾക്കും കലാകാരന്മാർക്കും ഇടയിൽ വായ് പൊളിച്ചു നില്ക്കുന്ന വിടവ് നികത്താത്തതിടത്തോളം കലാകാരനും കവിനും വിമോചനമില്ല. ആ വിടവ് നികത്താൻ അത്ഭുതശക്തികളെ കാത്തിരുന്നതുകൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ല; കലാകാരന്മാർ സ്വയം ആ കൃത്യം ഏറ്റെടുക്കണം.

കലാകാരനും ജനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള അകൽച്ചയിൽനിന്നും മാന്യരായിത്തീർന്നും മുതലെടുക്കുന്നത് നിക്ഷിപ്ത താൽപര്യക്കാരായിരിക്കാതെ ഇതിനു പരിഹാരമെന്ന നിലയിൽ ഒരു വശത്ത് കലാകാരന്മാർ തങ്ങൾ ജനങ്ങളെക്കാൾ ഒരു പടി മുന്തിയവരാണെന്ന ആവ്യമനഃസ്ഥിതി വെടിയുകയും മറുവശത്ത് ജനങ്ങൾ കല ജനകീയമാക്കണമെന്ന വാദത്തെ കലാകാരന് ജനകീയവൈകൃതത്തിലേക്ക് അധഃപതിക്കണമെന്ന നിലവാരത്തിലേക്ക് വലിച്ചു താഴ്ത്താതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം. ജീവിതത്തിന്റെ അന്തർമണ്ഡലങ്ങളിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങിച്ചെല്ലുകയും ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന വിചാരവികാരങ്ങളെ വിളിച്ചുണർത്തുകയും ചെയ്യണമെങ്കിൽ കല ചലനാത്മകത കൈവരിക്കണം. ജനകീയം, പുരോഗമനപരം എന്നൊക്കെ പറയുമ്പോൾ വിവക്ഷിക്കുന്നത് അതാതു കാലത്തെ ജനങ്ങൾ ആദരിക്കുന്നതും അഭിലഷിക്കുന്നതും എന്നുമാത്രമല്ല; തങ്ങളുടെ സാംസ്കാരികനില ഉയർത്തുവാനുള്ള സൃഷ്ടിപരമായ ഒരാവേശം ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാവണം. വിജ്ഞാനത്തിനുള്ള പൈദാഹം അവരിൽ അങ്കുരിക്കണം. വ്യക്തികളോരോരുത്തരും സമഗ്രമനുഷ്യനായി വളർന്ന് മനുഷ്യത്വം തികച്ചും വികാസം പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ സാമ്പത്തിക വിമോചനത്തോടൊപ്പം സാംസ്കാരികാഭിവൃദ്ധിയും നേടിയേകഴിയും. ഈ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കുള്ള യത്നങ്ങളിൽ ജനങ്ങളും കലാകാരന്മാരും സഹകരണബോധത്തോടെ വർത്തിക്കേണ്ടതാണ്. കലാകാരന്മാരുടെയും ധിഷണാശാലികളുടെയും സ്വാതന്ത്ര്യമാണ് ഇത്തരുന്നത്തിൽ ചിന്തനീയമായ മറ്റൊരു വിഷയം. അതിന്റെ നിർവചനത്തിലും നിർണ്ണയത്തിലും കലാകാരന് പങ്കുണ്ടായിരിക്കണം. അതല്ലാതെ അന്യർ അക്കാര്യത്തിൽ മുൻകൈ എടുത്താൽ കലാകാരന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന് ഉലച്ചിൽ തട്ടും. അങ്ങനെ വ്യക്തിത്വം കുറുകിയ കലാകാരന് സമുദായത്തെ നയിക്കുവാൻ കെല്പുണ്ടാകയില്ല.

പത്ത്

കാലഘട്ടത്തിന്റെ വെല്ലുവിളി

പുതുവെളിച്ചം പകരാൻ ഉത്തരവാദിത്വം വഹിക്കേണ്ടത് മുഖ്യമായും വിവേകശാലികളായ ബുദ്ധിജീവികളും ക്രാന്തദർശികളായ കലാകാരന്മാരുമാണ്. വിചാരത്തിലുള്ള ഇന്നത്തെ വിപ്ലവമാണ് നാളെ ആചാരത്തിൽ പരിവർത്തനപരമായി പരിലസിക്കുക. വിപ്ലവകാരിയാവണമെങ്കിലേ.

83698

അദ്ധ്യായം അഞ്ച്

കൊച്ചുമാസിക

ഒന്ന്

“ആധുനിക പശ്ചാത്തലത്തിൽ, രൂപഭാവങ്ങളിൽ ഭാരതീയമായ ഒരു മലയാളത്രൈമാസികയാണ് ‘സമീക്ഷ’. സർഗാത്മകസാഹിത്യം, ലളിത കലകൾ, ശാസ്ത്രം, വിമർശനം മുതലായവയായിരിക്കും ഈ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. ‘സമീക്ഷ’യുടെ പ്രത്യയശാസ്ത്രം: ‘മനുഷ്യന്റേതായ യാതൊന്നും അതിന് അന്യമല്ല.’”

1963 ജനുവരിയിൽ പുറത്തിറങ്ങിയ ‘സമീക്ഷ’ ഒന്നാം ലക്കത്തിന്റെ മുഖക്കുറിപ്പിലെ ചില വരികളാണ് മുകളിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്; ‘സമീക്ഷ’യുടെ അഗ്രഗാമികളായ ‘നവസാഹിതി’യെക്കുറിച്ചും, ‘ഗോപുര’ത്തെക്കുറിച്ചും അവയുടെ പിറവിയിലും നടത്തിപ്പിലും ഗോവിന്ദൻ വഹിച്ച പങ്കിനെക്കുറിച്ചും ഭാഗം ഒന്നിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഒരു കൊച്ചു മാസികയും മുൻനിര പ്രസാധകരുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടത്തുന്ന പ്രചുരപ്രചാരമുള്ള മാസികകളും തമ്മിൽ ഒട്ടേറെ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. ഒന്നാമതായി സ്വന്തമായ ചായ്വുകളൊന്നും കൊച്ചുമാസികയിൽ കാണപ്പെടുകയില്ല. വൈരുദ്ധ്യാത്മകങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ അത് കൈനീട്ടി സ്വീകരിക്കും. അത്തരം ആശയങ്ങൾ കശക്കി ഒരു പൊതുവായ ചിന്താധാരയും ഉണർവും ഉരുവാക്കലാണ് അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഏകത്വമാണ് ലക്ഷ്യമെങ്കിലും, അത് എഴുത്തുകാരുടെ മേൽ എന്തെങ്കിലും നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയോ അവരുടെ എഴുത്താണികൾ കടിഞ്ഞാണിട്ടു വലിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. എഴുത്തുകാർക്ക് ആശയപ്രകടനത്തിനു പരിപൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്നു സാരം. മാത്രവുമല്ല ഒരേ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ബഹുമുഖചിന്തകൾ ആരായുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും അതിന്റെ പതിവാണ്. കൊച്ചുമാസികകൾ അനിവാര്യമായി പിന്തുടരാനുള്ള മറ്റൊരു രീതി പ്രതിഷ്ഠ നേടിയ എഴുത്തുകാരോടൊപ്പം പുതുമുഖങ്ങളെയും അവതരിപ്പിച്ചു നൂതനമായ ചിന്താസരണികൾ വെട്ടിത്തുറക്കുകയാണ്. ഇതിന്റെ പരിണതഫലം പലപ്പോഴും ദുരവ്യാപകമായിരിക്കും. നടപ്പാതയിലെ മുരടറ്റ തുണിത്തൂണിന്, മുരടറ്റ മൂല്യങ്ങളെയും ആശയങ്ങളെയും പുറംതള്ളാൻ വേണ്ട ആർജ്ജവം ഈ പുത്തൻകുറ്റുകൾ സത്വരം കൈവരിക്കുന്നതായാണ് പലപ്പോഴും അനുഭവം. സാഹിത്യത്തിൽ മർക്കടമുഷ്ടിയും യാഥാസ്ഥിതികത്വവും അതിപ്രകടമാകുകയും പുതിയ വെളിച്ചവും വായുവും പ്രവേശിക്കാൻ പഴുതില്ലാതാവുകയും ചെയ്യുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് കൊച്ചു മാസികകൾ സാധാരണ ഉത്ഭവിക്കാറ്.

നിലനില്പു സംബന്ധിച്ച അനശ്ചിതാവസ്ഥ സാഹിത്യമാസികകളെ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും സ്ഥാപിതതാൽപര്യങ്ങളുടെയും നിഴൽ തേടി പോകാൻ പ്രേരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. ആ നിഴൽവെളിച്ചത്തെ മാത്രമല്ല, മാസികയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെയും പ്രതിരോധിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ നേരിട്ടല്ലെങ്കിലും പരോക്ഷ

ആന്തരാർത്ഥത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലാനും അവയിലൂടെ സാമാന്യമായ മാനുഷികസത്യങ്ങൾ, കണ്ടെത്താനും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.”

മലയാള സാഹിത്യത്തിലും, ദാർശനിക ചിന്താതലത്തിലും ഗോവിന്ദൻ നിർവഹിച്ച പങ്ക് പലപ്പോഴും കേസരി ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെയും സി.ജെ. തോമസിന്റെയും സാദാചാരകളോട് തുലനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആ ചുറ്റുപാടിൽ കേസരി 1949 മെയ് 18-ാം തീയതി ഗോവിന്ദനയച്ച ഒരു കത്തിലെ ഇനി കൊടുക്കുന്ന വരികൾ ശ്രദ്ധേയമാകാതെ വയ്ക്കരുത്: “വളരെ നാളായി ഞാൻ കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന ഒരു ദേഹമാണ് നിങ്ങൾ. നിങ്ങളെ കണ്ടു സംസാരിക്കാൻ സാധിച്ചതിൽ എനിക്ക് വളരെ സന്തോഷം തോന്നുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ യുവാക്കന്മാരിൽ മിക്കപേരിലും സാധാരണയായി കാണാറില്ലാത്ത സ്വതന്ത്ര ചിന്താശീലവും ജ്ഞാനതൃഷ്ണയും നിങ്ങളുടെ ലേഖനങ്ങളും കഥകളും കവിതകളും മുഖേന കണ്ടതു നിമിത്തമാണ് ഞാൻ നിങ്ങളുമായി കണ്ടുമുട്ടുവാൻ വളരെയധികം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നത്. എനിക്കില്ലാത്തതായ നിർമാണ സാഹിത്യവാസനയും ഞാൻ നിങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ളവരാണ് മേലാൽ നമ്മുടെ നാടിനെ നയിക്കേണ്ടത്.” (‘സമീക്ഷ’-പതിനേഴ്)

ആറ്

സംവാദം

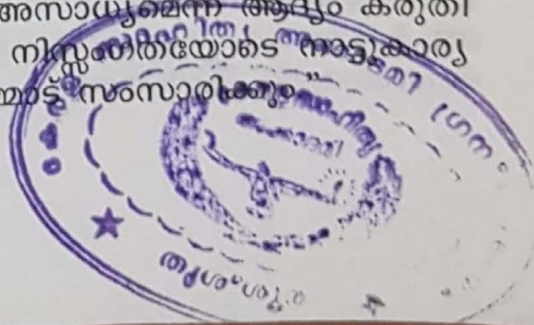
ആശയവിനിമയത്തിനുള്ള മുഖ്യ ഉപാധികൾ കത്തുകളും ചർച്ചയോ ഗങ്ങളും പരസ്പര സംവാദങ്ങളുമാണല്ലോ. ഇവ മൂന്നും പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയ ആളാണ് ഗോവിന്ദൻ. ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗത്തു നിന്നും 77-ബി ഹാരിസ് റോഡിലേക്ക് പ്രവഹിച്ചിരുന്ന എഴുത്തുകളും അവയ്ക്ക് ഉടനടുത്ത് അയയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മറുപടികളും ശേഖരിച്ചുവയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ആ ശേഖരം ‘ഗോവിന്ദനെ അടുത്തു പരിചയമുള്ളവരുടെ മാത്രം പ്രശ്ന’മായി മാറ്റി വയ്ക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം സമൂഹത്തിനു കത്തൽ മുതൽക്കുട്ടാകുമായിരുന്നു എന്നതിൽ സന്ദേഹമില്ല. ഹാരിസ് റോഡ് എഴുപത്തേഴിലെ മുറിയിലേക്ക് ലോകത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തുനിന്നുമുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ എത്തിയിരുന്നു. പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ. മുഖ്യമായി കലാമാസികകൾ. രാഷ്ട്രീയ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ കുറവായിരുന്നു. ഹങ്കറിയും പോളണ്ടും ചെക്കോസ്ലോവാക്യയുമൊക്കെ ഗോവിന്ദന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രത്തിൽ കൊച്ചിയും തിരുവിതാംകൂറുംപോലെ വളരെയടുത്ത പ്രദേശങ്ങളായിരുന്നു. അവിടെയൊരു പുതിയ എഴുത്തുകാരൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടാൽ അതേപ്പറ്റി ഗോവിന്ദൻ അറിയുമായിരുന്നു. സാംസ്കാരികലോകത്തെ ചലനങ്ങൾ ഗോവിന്ദന്റെ മനസ്സിൽ അനൂരണനങ്ങളുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കേരളത്തെ പിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ച് ആ ചലനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാൻ തയ്യാറാക്കുകയെന്ന ചുമതല സ്വയം ഏറ്റെടുത്തപോലെയാണിരുന്നു ഗോവിന്ദന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.

അതേ കണക്ക് മലയാളത്തിലെ പ്രതിഭാധനരായ പുതിയ എഴുത്തുകാരെ അദ്ദേഹം സഹർഷം സ്വാഗതം ചെയ്തുവെന്നു മാത്രമല്ല കത്തിലൂടെ തന്റെ അഭിനന്ദനം അറിയിക്കുകയും, തുടർന്ന് അവരുമായുള്ള സമ്പർക്കം നിലനിർത്തുകയും ചെയ്തു. വായനാനിർദ്ദേശം നൽകിയും പലപ്പോഴും

സ്വന്തം ചെലവിൽ പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങി അയച്ചുകൊടുത്തും അദ്ദേഹം അവരെ പുരോഗതിയുടെ പാതയിലേക്ക് നയിച്ചു. അന്യഭാഷകളിലെ നിരവധി എഴുത്തുകാരുമായി അദ്ദേഹത്തിന് അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ അഖിലേന്ത്യാതലത്തിൽ വളരെ വിപുലമായ ഒരു സാംസ്കാരിക സഖ്യത്തിലെ സജീവാംഗത്വം ഗോവിന്ദന് അവകാശപ്പെട്ടതായിരുന്നു. 'ഗോവിന്ദന് ചുറ്റും ഒരു ചങ്ങാത്തക്കൂട്ടം എന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. സാഹിത്യ-കലാ-സാംസ്കാരിക വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നിരവധി ചർച്ചകളും ആശയവിനിമയവും നടത്താനുള്ള അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ ഗോവിന്ദൻ നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ള പങ്ക് അസദൃശമാകുന്നു. കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തും ഇങ്ങനെ എത്രയോ കൂട്ടായ്മകൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. മുതിർന്ന തലമുറയിലെ എഴുത്തുകാരോടൊന്നിനെക്കാൾ യുവസാഹിത്യകാരന്മാരോടാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ അനുഭവങ്ങളും ചിന്തകളും പങ്കുവെച്ചത്. ശാരീരികമായി വളരെയേറെ ക്ഷീണിതനായിരുന്ന അവസാനനാളുകളിൽപ്പോലും ഗോവിന്ദൻ രാത്രിയുടെ മദ്ധ്യമായ മണലിൽ ജീജ്ഞാസുകളായ ചെറുപ്പക്കാരുമായി സംസാരിച്ചിരിക്കുക പതിവായിരുന്നു. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം അകന്നുയർന്നു നില്ക്കാതെ അവരിൽ ഒരുവൻ മാത്രമായി നിലകൊണ്ടു. ഉപദേശിക്കലും കല്പിക്കലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുറ ആയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ വാക്കുകൊണ്ടും കർമ്മം കൊണ്ടും അദ്ദേഹം അവർക്ക് വഴികാട്ടിയും താങ്ങുമായി. ഒരു അനുഭവസ്ഥന്റെ വാക്കുകൾ: "ഗോവിന്ദൻ സംസാരിച്ചിരുന്നത് കേൾക്കുന്ന ആളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് നോക്കിക്കൊണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ മുഖിലിരിക്കുന്നയാളിന്റെ ഹൃദയവും മനസ്സും കാണാനുള്ള കഴിവുണ്ടായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്. മനുഷ്യനിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും മാറി നിന്നിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതു ചിന്തയും മനുഷ്യനിൽ തുടങ്ങി മനുഷ്യനിൽ അവസാനിക്കുന്നതായിരുന്നു."

കൊച്ചു കൊച്ചു കൂട്ടായ്മകളിൽ വിശ്വസിച്ച ഗോവിന്ദന് പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലോ സംഘടനകളിലോ വിശ്വാസം കുറവായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ "എന്തുകൊണ്ട്, നമ്മുടേതായ ഒരു പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചുകൂടാ," എന്ന എൻ. ദാമോദരന്റെ ചോദ്യത്തിന് ഗോവിന്ദൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി കൊടുക്കുകയുണ്ടായി: "നമ്മെ അടുത്തറിയാവുന്നവർക്ക് നാം ആരെന്നറിയാം. നാം ഒരു പ്രത്യേക ലേബലിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ നമ്മുടെ ലേബൽ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവരെങ്കിലും, പലതിലും നമ്മോട് യോജിക്കുന്നവരെ അകറ്റി നിർത്തേണ്ടിവരും, ഐഡന്റിറ്റിയല്ല, ആശയങ്ങളാണ് പ്രധാനം."

"ഗോവിന്ദന്റെ ആത്മഗതംപോലുള്ള സംഭാഷണം കേട്ടിരിക്കുമ്പോൾ നൂതനമായൊരു കാഴ്ചപ്പാടിന്റെയും ധീരോദാത്തമായ ആശയങ്ങളുടെയും കർമ്മോത്സുകതയുടെയും മേഖലയിൽ എത്തിച്ചേരുന്ന നാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾക്ക് കടിഞ്ഞാണിടാൻ അശക്തരാകുന്നു. തികച്ചും പ്രായോഗികമായ വീക്ഷണതയിൽനിന്നും ഉയർന്നുപോകുന്ന ഒരു സ്വപ്നലോകത്തിലേക്ക് നമ്മെ അത് ആവാഹിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ പലതും നമുക്ക് അസാധ്യമെന്നോ ദന്തഗോപുരതുല്യമെന്നോ ആദ്യം തോന്നിയെന്നു വരാം. പക്ഷേ, നമ്മെയത് ചിന്തിപ്പിക്കുന്നു; പ്രചോദിപ്പിക്കുന്നു; സാഹസികരാക്കുന്നു. തനതായ കാഴ്ചപ്പാടുകളിലും സാധനകളിലും ചെന്നെത്താൻ സജ്ജരാക്കുന്നു. നാം അസാധ്യമെന്ന് ആദ്യം കരുതിയത് പ്രായോഗികമാക്കിക്കാട്ടിയിട്ട് അദ്ദേഹം നിസ്സന്തതയോടെ നാട്ടുകാര്യങ്ങൾ പറയുന്ന മട്ടിൽ, അടുത്ത തവണ നമ്മോട് സംസാരിക്കും."

മനുഷ്യൻ ചരിത്രത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയല്ല സ്രഷ്ടാവാണ് എന്നത്രേ ഗോവിന്ദൻ നമ്മെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഗതകാലചരിത്രം ചവിട്ടിത്താഴ്ത്തണമെന്നോ, നിരാകരിക്കണമെന്നോ ഒരിടത്തും അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സ്രഷ്ടാവിന് സൃഷ്ടിയുമായി നിരപേക്ഷത പുലർത്താനാവുമോ? സമൂഹങ്ങളും വർഗങ്ങളും വ്യക്തിയുടെ സൃഷ്ടിയാണ് എന്നും അദ്ദേഹം യുക്തിയുക്തം സമർത്ഥിച്ചു: “മനുഷ്യൻ എന്ന സംജ്ഞയുടെ മനോഹാരിത പൂർണ്ണമായും ഉൾക്കൊണ്ട്, സമഷ്ടിയെന്നാൽ വ്യഷ്ടികളുടെ കൂട്ടായ്മയാണെന്നും സമഷ്ടിയുടെ വളർച്ച വ്യഷ്ടികളുടെ വളർച്ചയുടെ ആകത്തുകയാണെന്നും ഗ്രഹിച്ച്, ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും പരമാവധി വളർച്ചയ്ക്കുതക്കുന്ന സാഹചര്യ സൃഷ്ടിക്കായി അനവരതം യത്നിച്ചു, ഗോവിന്ദൻ. മനുഷ്യനായി ജനിച്ചവന് മനുഷ്യനായിത്തന്നെ ജീവിക്കാൻ കഴിയണമെന്ന് അദ്ദേഹം വാശിപിടിച്ചു: അതിനനുവദിക്കാത്ത രീതികളെയും ചട്ടങ്ങളെയും അദ്ദേഹം ആവതും ശക്തിയോടെ എതിർത്തു.”

ഒരു ചിന്ത അഥവാ ആശയം കാലഹരണപ്പെടുന്നത് അത് സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെടുമ്പോഴോ അഥവാ സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ ആവതല്ലെന്ന് നിസ്സന്ദേഹം തെളിയിക്കപ്പെടുമ്പോഴോ ആണ്. മനുഷ്യനാവുകയെന്ന സങ്കല്പത്തിന് അവൻ അങ്ങനെയല്ലാത്തതിടത്തോളം കാലം പ്രസക്തിയുണ്ട്. പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളോ അവകാശസമത്വങ്ങളോ മാത്രംപോരാ മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനാക്കുവാൻ എന്ന് ഗോവിന്ദൻ കരുതി. സാധാരണജനങ്ങൾക്കും അവരുടെ മേൽ അടിച്ചേല്പിക്കപ്പെട്ട രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വത്തിനും ഇടയ്ക്കുള്ള വിടവ് മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് വേവലാതിപൂണ്ട ഗോവിന്ദൻ അടിച്ചമർത്തലോ അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യനിഷേധമോ അതു നികത്താൻ സഹായിക്കുകയില്ലെന്ന് തറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. അധികാരത്തിന്റെ ഗോവണിപ്പടി ചവിട്ടിക്കയറിയശേഷം കമ്മ്യൂണിസം ആ ഗോവണിയെത്തന്നെ തള്ളിയിട്ട് കണ്ടപ്പോൾ കപടരാഷ്ട്രീയത്തോട് വിടചൊല്ലി ചിന്തയുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് ഉൾവലിഞ്ഞവനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അധികാരം വർത്തമാനദശയുടെ മാസ്മര യാഥാർത്ഥ്യമെങ്കിൽ ചിന്ത ഭാവിയിൽ മുളപൊട്ടാനായി വിതറുന്ന വിത്താണ് എന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

മനുഷ്യപ്പറ്റത്തിന് മുഖച്ഛായ ഇല്ല, മനുഷ്യവ്യക്തിക്ക് മാത്രമേ അതു ഉളുവെന്നും, മനുഷ്യന്റെ ഓജസ്സും സൗന്ദര്യവും വ്യക്തിയെന്ന നിലയ്ക്കാണ്, അത്തരമൊരു സ്ഥിതിവിശേഷത്തിൽ മാത്രമേ മനുഷ്യൻ അർത്ഥവത്തായിത്തീരുകയുള്ളൂ എന്നും ഗോവിന്ദൻ ശഠിച്ചു. തന്റെ സ്വന്തം പരിവേഷത്തിലും വ്യക്തിത്വത്തിലും വിരാജിക്കാൻ അവസരം കിട്ടാത്തതിടത്തോളം മനുഷ്യന്റെ മനുഷ്യത്വം പ്രകാശവത്താകാതെ പാഴാകുന്നു. ഇതത്രേ മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ച ഏറ്റവും വലിയ ദുരന്തം. ഏതൊരു മനുഷ്യനിലും ഏകാന്തപഥികനാവാനുള്ള ത്വരയുണ്ട്. ഏതെങ്കിലുമൊരു ഘട്ടത്തിൽ അവനവനാകാൻ കൊതിക്കാത്ത ആരെങ്കിലുമുണ്ടോ? പരിണാമമാണ് പുരോഗതിയുടെ അവശ്യലക്ഷണമെങ്കിൽ, എല്ലാറ്റിന്റെയും മാനദണ്ഡവും, മനുഷ്യവർഗത്തിന്റെ അടിവേരുമായ മനുഷ്യൻ മാറേണ്ടതുണ്ട്. “വ്യക്തികളുടെ യുക്തിബോധത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കനുരൂപമായ സമുദായത്തിൽ മാത്രമേ വർഗബോധത്തിന് വ്യാപ്തിയും പ്രാപ്തിയും കൈവരികയുള്ളൂ. ഒരു വലിയ പരിധിവരെ നിഷേധാത്മകമാണ് ഈ യുക്തിബോധവും വർഗബോധവും. താൽക്കാലിക പരിത്വ

ഗോവിന്ദൻ പിൻമുറക്കാർക്കായി വിട്ടേച്ചുപോയ പൈതൃകമെന്ത്? എന്ത് എന്നു ചോദിക്കും മുമ്പ് എന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ എന്ന് ചോദിക്കാൻ വെമ്പുന്നവരുമുണ്ടാകാം. അക്കൂട്ടരെ തൽക്കാലം ശല്യപ്പെടുത്താതിരിക്കുക.

ഗോവിന്ദൻ ആവശ്യപ്പെട്ടത് ഒന്നു മാത്രം: മനുഷ്യനാവുക. അതിത്ര വലിയ കാര്യമാണോ? നാമൊക്കെ മനുഷ്യർതന്നെയല്ലേ? രൂപത്തിൽ ആയിരിക്കാം. പക്ഷേ, ഭാവത്തിലും, സത്തയിലും മനുഷ്യത്വം കൈവരിച്ചവരുടെ സംഖ്യ നമുക്കിടയിൽ എണ്ണിയാൽ ഒടുങ്ങുന്ന അളവിലേ ഉള്ളൂ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മനുഷ്യനാവുക എന്ന ഗോവിന്ദന്റെ ആവശ്യം പലപ്പോഴും ഒരാഹ്വാനത്തിന്റെ പ്രതീതി ഉൾവഹിച്ചു. നാമാകട്ടെ ജീവിതത്തിന്റെ പുളകക്കൊയ്ത്തിൽ ആ പ്രതീതിയെ ഒരുതരം കിറുകായി പുച്ഛിച്ചു തള്ളുകയുണ്ടായത്. ഒരുദാഹരണം മാത്രം. ഒരു ലേഖകിയുടെ വാക്കുകളിൽ, “മനുഷ്യൻ എന്ന കേവലസങ്കല്പത്തിനു ചുറ്റമാണ് ഗോവിന്ദന്റെ ആശയലോകം കരുപ്പിടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. ‘മനുഷ്യനാണ് എല്ലാറ്റിന്റെയും മാനദണ്ഡം,’ എന്ന പ്രത്യക്ഷത്തിൽ നിരുപദ്രവ കരമായ മുദ്രാവാക്യത്തിലൂടെ പക്ഷേ, അദ്ദേഹം മനുഷ്യനെ ചരിത്രനിരപേക്ഷനാക്കുകയും സമൂഹത്തിന്റെ വർഗാടിസ്ഥാനത്തെ നിഷേധിക്കുകയും മുതലാളിത്ത പ്രത്യയശാസ്ത്രം പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യഘട്ടംമുതലേ പ്രചരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രതിലോമ ആശയങ്ങളെ മലയാളത്തിലേക്ക് പുതിയതെന്ന വ്യാജേന ആനയിക്കുകയുമാണ് ചെയ്തത്.” വ്യക്തിഗത കാഴ്ചപ്പാടെന്ന നിലയിൽ ഇതിനെ പരാമർശിക്കാതെ വിടാമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അന്യത്ര സൂചിപ്പിച്ചതെങ്കിലും, ചില വസ്തുതകൾ ഇവിടെ ആവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നു തോന്നി.

“മാർക്സിസത്തിന്റെ മനുഷ്യസ്നേഹത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ദാർശനിക വീക്ഷണത്തോട് ഗോവിന്ദനുള്ള ആത്മബന്ധം സംശയാസ്പദമേ അല്ല,” എന്ന ഒരു മാർക്സിസ്റ്റ് ചിന്തകന്റെ നിരീക്ഷണം ആവർത്തിച്ചുറപ്പിക്കാനോ, തന്റെ ചിന്തയെ പ്രചോദിപ്പിച്ച മാർക്സിസത്തിന്റെ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചില ഘടകങ്ങളെ അവഗണിക്കുകയോ, ഉപേക്ഷിക്കുകയോ വഴി ഗോവിന്ദൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ, ആശയവാദ മാർക്സിസ്റ്റായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുവെന്ന അതേ ചിന്തകന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ഖണ്ഡിക്കുവാനോ, “1950-കൾക്കുശേഷം ലോക സാമ്രാജ്യത്വം വിമോചനാശയങ്ങളെ നേരിടാൻ ആഗോളമായി പ്രചരിപ്പിച്ച മാനുഷികപ്രശ്നങ്ങൾ മലയാളത്തിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഗോവിന്ദൻ നിർവഹിച്ച ചരിത്രദൗത്യം,” എന്ന മറ്റൊരു മാർക്സിന്റെ ആരോപണത്തെ വെല്ലുവിളിക്കാനോ അല്ല ഇവിടെ ശ്രമം. മേൽ സൂചിപ്പിച്ച ലേഖനങ്ങളിലെ ഇതരവാദഗതികൾ വിസ്മരിക്കാതെതന്നെ ഗോവിന്ദൻ പറഞ്ഞത് നേരേചാവേ അവതരിപ്പിക്കുക മാത്രമാണ് ഉദ്ദേശ്യം.

സ്ഥിതിയിൽ ആവശ്യമായിരിക്കാമെങ്കിലും, വ്യക്തിയുടെ യുക്തിബോധവും സമുദായത്തിലെ വർഗബോധവും യഥാർത്ഥത്തിൽ മാനുഷികബോധമായി രൂപാന്തരപ്പെടുമ്പോഴേ അവയ്ക്ക് നിർമാണാത്മകത സിദ്ധിക്കുന്നുള്ളൂ.”

ഗോവിന്ദൻ ഒരു സംഘടനയും ഉരുവപ്പെടുത്തിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് അനുയായികളോ ശിഷ്യന്മാരോ ഇല്ലായിരുന്നു. ചെറുപ്പക്കാരോട് ഇടപഴകുമ്പോൾ അദ്ദേഹം അവരിൽ ഒരാൾ മാത്രമായിരുന്നു. ഉന്നതങ്ങളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഗിരിപ്രഭാഷണങ്ങൾ നടത്തുവാനോ തന്റെ കൂടാരത്തിലേക്ക് അണികളെ ചേർക്കാനോ അദ്ദേഹം തുനിഞ്ഞില്ല. സമുദായത്തിലെ ഓരോ അംഗത്തിന്റെയും പ്രത്യേക സിദ്ധികൾ വളർത്തിയെടുക്കാനും പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും സഹായകമായ സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കണമെന്നു മാത്രമാണ് അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടത്. എന്നിട്ടും, “ശ്രീ എം. ഗോവിന്ദന്റെ ചരമത്തിലൂടെ അനാഥമാവുന്നത്, കേരളത്തിൽ ബുദ്ധിജീവിതത്തിന്റെ സ്വാച്ഛന്ദ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഊറ്റംകൊള്ളുകയും സംഘടിതമായ മാനുഷ്യപ്രവർത്തനത്തിനുനേരേ ഭീതി പുലർത്തുകയും ചരിത്രസംവർഗങ്ങളെ ചിന്താപ്രക്രിയയിൽനിന്നൊഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്വഭാവരഹിതമായ ഒരനുയായിസംഘമാണ്,” എന്ന് വിധി കുറിക്കുന്നവരെ നോക്കി ഊറിപ്പിടിക്കാനേ കഴിയൂ.

ചോദ്യം ചെയ്യാനും സന്ദേഹംകൊള്ളാനുമുള്ള താരതമ്യം ഗോവിന്ദൻ എന്നും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിട്ടേ ഉള്ളൂ. അച്ചിൽ വാർത്ത അനുയായികളെ അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ചില്ല; അങ്ങനെയൊരാൾ കൊതിച്ചവരെ ആട്ടിയകറ്റുകയും ചെയ്തു. അതായത്, ഗോവിന്ദനോടൊപ്പം നില്ക്കാൻ വെമ്പിയവർക്ക് വ്യക്തിത്വം ഹോമിക്കേണ്ടി വന്നില്ലെന്നു സാരം. ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രമാണം. ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ എം.എൻ. റോയിയെക്കുറിച്ച് എഴുതിയത് അനുസ്മരിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. കാരണം ആ എഴുതിയതത്രയും ഗോവിന്ദനെ സംബന്ധിച്ചും നൂറു ശതമാനം ശരിയാണ്: “റോയ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റായത് ആരുടെയും പ്രലോഭനമോ പ്രീണനമോ നിമിത്തമല്ല. അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തിയ കാലത്ത് കമ്മ്യൂണിസം ഒരാദർശമായിരുന്നു. പരീക്ഷണവിധേയമായിട്ടില്ലാത്ത ആദർശം. പ്രവർത്തനത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസത്തിൽ കണ്ട കുറവുകളുടെ കാര്യകാരണബന്ധം അന്വേഷിച്ച് അദ്ദേഹം വിചിന്തനമാരംഭിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിരോധത്തിലല്ല, ഹ്യൂമനിസത്തിലാണ് കൊണ്ടുപോയെത്തിച്ചത്. വികാരപരമായി കമ്മ്യൂണിസത്തെ തഴുകിയവർക്കേ പിന്നീട് അതിനോട് പ്രസൂതിവൈരാഗ്യം പോലുള്ള മനോഭാവമുണ്ടാകേണ്ട ആവശ്യമുള്ളൂ. കമ്മ്യൂണിസത്തോട് അഭിപ്രായവ്യത്യാസം വന്ന ശേഷവും ചിന്താമേഖലയിൽ തങ്ങളുടേതായ മൂലധനമുള്ളവർ പഴയ നഷ്ടത്തെപ്പറ്റി ആവലാതിപ്പെടേണ്ടതുമില്ല. ഓരോ തത്വത്തിന്റെയും പരാജയം ചിന്താശാലികളെ പുതിയ ചിന്തകളിലേക്ക് തിരിച്ചുവിടുകയാണ് വേണ്ടത്. റോയിയുടെ കാര്യത്തിൽ അതാണ് സംഭവിച്ചതും. മനുഷ്യന്റെ സാധ്യതകളെയും അവന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ നന്മയെയും ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച് അദ്ദേഹം മറ്റൊരു രീതിയിൽ പെരുമാറിയിരുന്നെങ്കിലേ വിസ്മയിക്കേണ്ടതുള്ളൂ.” വെറുതെയല്ല ഗോവിന്ദൻ റോയ് മരിച്ചപ്പോൾ, “അദ്ദേഹം മറ്റൊരു തരത്തിൽ ഇന്നും ജീവിക്കുന്നു, റോയിയുടെ ഒരംശം എന്നിലുണ്ടെന്നു പറയാൻ ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്നു,” എന്ന് ഏറ്റുപറഞ്ഞത്.

തലമുറ തലമുറകളുടെ മുമ്പേ നടന്ന് 'വരു പിള്ളരേ, ഇതിലേ, ഇതിലേ,' എന്നു പറഞ്ഞ് ലോകജനതയെ വെളിച്ചത്തിലേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോവുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. മനസ്സിലാക്കപ്പെടുന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ ഒരു നര വംശശാസ്ത്രജ്ഞനോ, മനുശാസ്ത്രജ്ഞനോ, രാഷ്ട്രതന്ത്രജ്ഞനോ, സാമൂഹ്യശാസ്ത്രജ്ഞനോ ഒന്നുമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ഏതു സർവകലാശാലയിലെയും ഗവേഷണനിലയത്തിലെയും പണ്ഡിതാഗ്രേസർക്കുപോലും ചെന്നെത്താൻ കഴിയാത്ത ആഴംവരെ പോയി അദ്ദേഹം സാധാരണക്കാരന്റെ മനുശാസ്ത്രജ്ഞനും സാമൂഹ്യശാസ്ത്രജ്ഞനും രാഷ്ട്രതന്ത്രജ്ഞനും ഒക്കെ ആയി എന്നു മാത്രമല്ല, താൻ വെച്ചത് തുടർന്നു കൊണ്ടുപോകാൻ ജനജീവിതത്തിൽ ഒരു പ്രേരണയായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. കേരളത്തിലെ പ്രതിഭകളെ കണ്ടെത്തി ഊട്ടിവളർത്തി പുറംലോകത്തിന് പരിചയപ്പെടുത്തി കൊടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ നിർവഹിച്ച പങ്ക് അന്യാഭ്യുശമാണ്.

കാരുരിനെ സ്മരിക്കുമ്പോൾ ഗോവിന്ദൻ എത്തിപ്പെടുന്ന ഒരു നിഗമനമുണ്ട്. "ജീവിതത്തിന് അതിന്റേതായ താളവും വ്യവസ്ഥയുമുണ്ട്. ഗർഭാശയത്തിൽനിന്ന് ചുടലക്കളത്തിലേക്കുള്ള യാത്രയാണത്. ഉത്ഭവത്തിന്റെയും പുരോഗതിയുടെയും അപ്രത്യക്ഷമാകലിന്റെയും മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കിയ ഒരു സുനിശ്ചിത ഗതിക്രമം. കാലത്തിന്റെ കരങ്ങൾ തൊട്ടിലാട്ടുന്നു; അതുപോലെ തന്നെ ശവമഞ്ചം ചുമക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിനിടയിലുള്ള കാലയളവാണ് ജീവിതം. മരണം ആരുടെയും അന്ത്യമല്ല. അതിനു സ്വയം പൂർണത നേടാൻ ജീവിതത്തിന്റെ സഹകരണം ആവശ്യമാണ്. കാരണം മരണത്തെ ആത്യന്തികമായി നാം വിലയിരുത്തുന്നത് ഒരാളുടെ ജീവിതരീതിയും അതിനു കൈവന്ന അർത്ഥവും അവശേഷിക്കുന്ന തലമുറയുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന ജീവിതമാതൃകയും വെച്ചുകൊണ്ടാണ്." ഈ ഉരകല്ലിൽ ഗോവിന്ദന്റെ ജീവിതം മാറ്റുരച്ചു നോക്കിയാൽ കിട്ടുന്നതെന്തോ അതുതന്നെ അദ്ദേഹം വിട്ടേച്ചുപോയ പൈതൃകം.

സംവാദങ്ങളിൽ ഗോവിന്ദൻ അനുവർത്തിച്ച സംയമനം അപരന്റെ വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളിൽ കടന്നുകയറുന്നതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തെ വിലക്കി. സ്വന്തം നിലപാട് സ്ഥാപിച്ചെടുക്കലോ കക്ഷിചേർക്കലോ ലക്ഷ്യമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം സ്വതന്ത്രാഭിപ്രായങ്ങളെയും അഭിപ്രായഭിന്നതകളെയും സഹർഷം സ്വാഗതം ചെയ്തു, പോരാ, പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം അനുസരണം ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല. മനുഷ്യൻ സ്വയം കണ്ടെത്തണം, സ്വയം വിമോചനം നേടണം, സ്വയം പുരോഗമിക്കണം എന്നു നിനച്ച ഒരാൾക്ക് മറ്റുവിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാനാകുമായിരുന്നില്ല. പുരോഗമനതത്വവും കുറഞ്ഞുപോയ, അധോഗമനത്തിന്റെ ഭദ്രതയിൽ നിർവൃതിപൂണ്ട സമൂഹപരിച്ഛേദത്തിന് ഗോവിന്ദപ്രതിഭ ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനെന്തിരിക്കുന്നു! ആലസ്യത്തിലെ വിശ്രാന്തിയല്ല, അധ്വാനത്തിന്റെ കനികളാണ് അദ്ദേഹം ലക്ഷ്യമിട്ടത്. ആ കനികൾ നിഷിദ്ധങ്ങളായാൽപോലും വംശപുരോഗതി സുസാധ്യമാക്കും എന്നദ്ദേഹം കരുതി.

പരിപൂർണ്ണത എന്നും അപ്രാപ്യമായ ഒരാദർശമായിരിക്കും. എങ്കിലും അതിനോട് കൂടുതൽ കൂടുതൽ അടുത്തെത്തുകയെന്നതുതന്നെ അഭികാമ്യമായ നേട്ടമല്ലേ? ഗോവിന്ദന്റെ പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാം ഈ ആദർശപ്രാപ്തിയിലേക്കുള്ള പ്രയാണം ത്വരിതപ്പെടുത്തുവാൻ ഉന്നമാക്കിയുള്ളവയായിരുന്നു. അന്തമറിയാത്ത പരിവർത്തനചക്രങ്ങളിലൂടെ മാത്രമേ ആ ലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കാനാവൂ. അത്തരം സർഗാത്മക പരിണാമങ്ങളെ അദ്ദേഹം വിപ്ലവങ്ങളെന്നു വിളിച്ചു. വിപ്ലവമെന്നാൽ കലക്കിമറിക്കലല്ല, തെളിയിച്ചെടുക്കലാണ്. കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട അവസ്ഥയിലേക്കുള്ള നടന്നുകയറ്റമാണ് പുരോഗതി എന്നിരിക്കേ, അതിന് പൂർണ്ണവിരാമമുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതിയില്ല. നവോത്ഥാനം പോലും എങ്ങോ എന്നോ സംഭവിച്ച ഒറ്റ പ്രകമ്പനമല്ല, അനുസ്യൂതം തുടരുകയും നിർണായകഘട്ടങ്ങളിൽ സാന്നിധ്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രതിഭാസമാണ്.

പ്രചോദനമുട്ടുന്ന ചിന്ത, ചിന്തയിലൂടെ ഉരുത്തിരിയുന്ന ആശയം, ആശയത്തിന്റെ സഫലാവിഷ്കരണം ഇവയത്രേ പുരോഗതിയുടെ ചവിട്ടുപടികൾ. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിന് ശ്വാസതടസ്സം ഏർപ്പെട്ടാൽ പുരോഗതി മരീചിക മാത്രം. നൂതനാശയങ്ങളെ വരവേല്ക്കുകയും പ്രാചീന ജീർണതയുടെ ഭാഷ്യം ഭേദാത്ത യുവചേതനകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ എന്നും ശുഷ്കാന്തി കാണിച്ചു, ഗോവിന്ദൻ. അവ വളർന്നു പുഷ്പിക്കണമെങ്കിൽ ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യം അനിവാര്യമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. ചിന്തിക്കുന്ന മനുഷ്യരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് പ്രവർത്തനസൗകര്യം ആവശ്യപ്പെടുകയും കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ നുകത്തിന് കീഴ്പ്പെടാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്ത ഒരു ലോകവീക്ഷണം പുലർത്തിയവരായിരുന്നു ഗോവിന്ദനും സി.ജെ. തോമസും എന്ന് കെ.പി. അപ്പൻ: “സ്വന്തം ധൈഷണിക ജീവിതത്തിലൂടെ തങ്ങൾക്കുശേഷം വരാൻ പോകുന്ന ആധുനികമനസ്സിനെ പ്രവചിച്ചുവെന്ന് വാഗ്ദാനം ഈ എഴുത്തുകാരുടെ ആവിർഭാവത്തോടെയാണ് സംഭവിച്ചത്.” “സാധനസമൃദ്ധികൊണ്ടു മാത്രം പുരോഗതിയും ഐശ്വര്യവും ഉളവാകുകയില്ല. അവ വകതിരിവോടെ ഉപയോഗിപ്പാനും സഹകരണബോധത്തോടെ എല്ലാവർക്കും നൽകാനുമുള്ള സമ്പന്നസ്ഥിതി സാംസ്കാരികബോധവും കൂടിയേ

കഴിയും. ഇന്നത്തെ ലോകത്തിൽ വലിയ പൊരുത്തക്കേടുകളുണ്ട്. ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ വികസിച്ചതോടൊപ്പം മനുഷ്യാഹാരങ്ങൾ വളർന്നില്ല. അതിനാൽ ഇന്നത്തെ സംഘട്ടനങ്ങളുടെ മൂലകാരണങ്ങളിലൊന്ന് സാംസ്കാരികമാണെന്ന് വെളിപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഗോവിന്ദൻ കലാ സാഹിത്യ സാംസ്കാരിക രംഗങ്ങളിലെ പുതു പൊടിപ്പുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകിയത്.

മാർക്സിസത്തിന്റെ സത്തയോട് യോജിപ്പ് പ്രകടിപ്പിക്കുകയും അധികാരത്തിലേറിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളുടെ ഭരണരീതിയെ അപലപിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ, പ്രായോഗിക കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മുഖ്യധാരയും ജീർണിച്ച മതാസ്തയെ ചോദ്യം ചെയ്തതിനാൽ പരമ്പരാഗത ബുദ്ധിജീവികളും ആർഷഭാരത മാഹാത്മ്യം പ്രകീർത്തിച്ചു കാലയാപനം ചെയ്തവരും ഗോവിന്ദനെ തീണ്ടാപ്പാടകലെ നിർത്തി. സ്വേച്ഛാധിപത്യം, മേൽപ്പറഞ്ഞ ഇരുവിഭാഗങ്ങളിൽ ആരുടേതായാലും, സാഹിത്യകാരനിൽനിന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നത് കേവലാനുസരണം മാത്രമാണ്. അതാകട്ടെ, കലയുടെ കാതലുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്തതുമത്രേ. സ്വന്തം കാലത്തും ദേശത്തും മനസ്സിലാക്കപ്പെടാതിരിക്കുക എന്നത് പ്രവാചകന്മാരുടെ ഗതികേടാണ്. ശത്രുക്കളുടെയും മിത്രങ്ങളുടെയും ചീത്തവിളി ഒന്നുപോലെ കേൾക്കാനുള്ള യോഗ്യമവർക്കുണ്ട്. കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ ഗതിയെക്കുറിച്ച്, സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ ആവനാഴിയിലൊളിക്കുന്ന ആയുധങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഫാസിസത്തിന്റെ വേഷപ്രച്ഛന്നതകളെക്കുറിച്ച്—അങ്ങനെ പലതിനെക്കുറിച്ചും—ഗോവിന്ദൻ തന്ന മുന്നറിയിപ്പുകൾ മൂന്നും നാലും പതിറ്റാണ്ടുകൾക്കു പിറകു അനുഭവവേദ്യമായപ്പോൾ തിമിരബാധയേശാത്ത നിരീക്ഷകർ അതിശയിച്ചു. ഗോവിന്ദൻ നമുക്കെത്രയോ മുന്നിൽ കാൽ നീട്ടി വലിച്ചു നടന്നവനാണെന്ന് നാം തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

കലാസാഹിത്യാദികളടക്കം മനുഷ്യനെ സ്പർശിക്കുന്ന സകലമാനവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും സുവ്യക്തമായ അഭിപ്രായങ്ങളുള്ള ആളായിരുന്നു, ഗോവിന്ദൻ. അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ച കർമ്മപദ്ധതികൾ ഉന്നംവച്ചത് ജനപ്രീതിയല്ല ജനനന്മയാണ്. വിപുലമായ സംഘടിതപ്രവർത്തനങ്ങൾ സാംസ്കാരികരംഗത്ത് കാര്യമായി ഒന്നും നേടുകയില്ലെന്ന് ഉറച്ചു വിശ്വസിച്ച ഗോവിന്ദൻ, വ്യക്തിപരമായ സമ്പർക്കത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സാഹോദര്യം കേരളത്തിൽ എന്നുവേണ്ട, ഭാരതത്തിൽ ഉടനീളം വാർത്തെടുക്കുന്നതിൽ മാർഗദർശിത്വം വഹിച്ചു. ആരെത്രതന്നെ അവഗണിച്ചാലും ആ കൂട്ടായ്മ ഇന്നും സജീവമാണ്; മനുഷ്യകുലത്തിന് നന്മയുട്ടുന്നതുമാണ്. സംവാദങ്ങളിലൂടെയും, കത്തിടപാടുകളിലൂടെയും കൊച്ചുകൊച്ചു ചർച്ചായോഗങ്ങളിലൂടെയും, കൊച്ചു മാസികാപ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയുംമറ്റും ഉരുവംകൊണ്ട ആ അനുപചാരികസഖ്യം മലയാളകലാസാഹിത്യരംഗത്ത് അർപ്പിച്ച സംഭാവനകൾ അവഗണിക്കാവതല്ല. ആ മനുഷ്യാനുഭവ ദൗത്യത്തിന്റെ ജ്വാല ഭാഗ്യവശാൽ ഇനിയും കെട്ടടങ്ങിയിട്ടുമില്ല.

ഗോവിന്ദന്റെ ഭൗതികമായ വേർപാട് അംഗീകരിക്കാൻ തയ്യാറില്ലാത്തവരുണ്ട്, നിത്യചൈതന്യയതിയെപ്പോലെ: “മാന്യമായി നിത്യവർത്തമാനത്തിൽ എന്നും വർത്തിക്കുന്ന ശുദ്ധ സത്യത്തിന്റെയും സൗന്ദര്യത്തിന്റെയും മാനങ്ങൾ ഇഹലോകത്ത് ജീവിക്കാൻ വരുന്നവർക്കെല്ലാം എന്നും നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് മരിക്കാനറിയാൻപാടില്ലാത്ത ഗോവിന്ദനും മറ്റുമാണ്.” അക്കൂട്ടർ